

La petjada ecològica

Isabel Ayala i López. CHNCB

El concepte de petjada ecològica va ser descrit per primer cop l'any 1995, pels investigadors canadencs Mathis Wakernagel i William Rees. És considerat un macroindicador de la sostenibilitat que cada vegada té un reconeixement internacional més important.

La petjada ecològica és una eina que mesura la dependència que una població té dels sistemes naturals, els quals li donen els recursos necessaris per desenvolupar el seu sistema de vida. És a dir, es calcula la superfície productiva de terra i mar que calen per produir els recursos que es consumeixen per persona, així com la superfície necessària per absorbir les emissions i els residus produïts per la població.

Es pot calcular la petjada ecològica d'una camisa de cotó, quants quilos de cotó calen per fer una camisa? La superfície necessària per produir aquests quilos de cotó? La quantitat de terra per assumir el teixit un cop esdevingui un residu? I així realitzar els càlculs per cada producte que consumim. Per exemple, només pel consum anual mitjà de cafè d'una persona es necessiten 25m² de terra a l'any.

Aquest concepte reflexa de forma clara la gran diferència existent entre països rics i els pobres, es demostra que amb els recursos i la tecnologia actual, el nivell de vida dels rics no és exportable a la resta de població mundial. Per fer-nos una idea, a Catalunya es necessiten de mitjana entre 4 i 5 ha per persona, però a la Terra només hi ha disponible entre 1 i 1,5 ha per persona, sense tenir en compte el sòl requerit per les altres espècies existents al planeta. És a dir, que si tota la població mundial consumís el mateix

que un català, per aconseguir-ho necessitaríem un mínim de dos planetes Terra addicionals.

Si tots els habitants del món visquessin com nosaltres necessitaríem 3 planetes immediatament.

Aquests càlculs estan subestimats degut a la complexitat de l'estudi, ja que només inclouen les emissions de diòxid de carboni, si s'incloguessin els residus domèstics aquesta petjada augmentaria de forma alarmant. Per tant, caldria replantejar-se molts dels nostres hàbits basats en el consumisme, ja que no és possible un creixement exponencial del consum amb els recursos i tecnologies actuals. Estem en una situació de dèficit ecològic mundial, degut a que conumim més del que la natura ens pot aportar. Només una última dada: la biosfera ne-

cessita uns 16 mesos per renovar tot el que la humanitat consumeix en un any.

Si voleu conèixer la vostra petjada ecològica personal es pot calcular mitjançant un test elaborat per organitzacions ecologistes «Earth Day Network» i «Redefining Progress», on hi consten 16 preguntes molt genèriques sobre els hàbits de consum, transport i vivenda de cadascú, els resultats acostumen a ser sorprenents. Podeu trobar el test a la següent pàgina web:

www.earthday.net/footprint/info.asp

La petjada ecològica de les nacions (1997)

País	Població (en milions)	Petjada ecològica	Capacitat ecològica del país	Dèficit -si és negatiu-
Argentina	35,7	3,2	2,1	2,1
Brasil	163,1	2,2	10,9	8,7
Xina	1.243,7	1,8	0,8	- 0,9
Alemanya	82,2	6,0	2,4	- 3,6
França	58,5	7,3	4,1	- 3,2
Japó	125,6	5,6	0,8	- 4,8
Espanya	39,7	5,5	2,3	- 3,2
Suècia	8,8	8,2	7,9	- 0,3
Suïssa	7,3	6,5	2,1	- 4,4
Anglaterra	58,4	6,3	1,7	- 4,6
EE.UU	271,6	12,5	5,5	- 7,0